

Effectieve coaching

De verzorgingsmaatschappij maakt steeds meer plaats voor de participatiemaatschappij. Participatie naar vermogen, met een baan waarin mensen zich zoveel mogelijk kunnen ontplooiën. Klinkt mooi, maar de eisen die dat stelt aan alle professionals, zoals arbeidsdeskundigen, worden daarmee zwaarder. Daarom ontplooit de Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen meerdere initiatieven. Naast een nieuw Beroeps Competentie Dossier is dat ook de oprichting van het Arbeidskundig Kennis Centrum (AKC). Dat moet voor, door en met arbeidsdeskundigen zorgen voor de ontsluiting en verversing van kennis afgestemd op die zwaardere eisen.

Als gemeenten meer mensen willen laten werken en minder kosten willen maken, dan zullen ze in mensen moeten investeren, menen Monique Klompé en Tjeerd Hulsman van het op 1 juli 2009 officieel opgerichte AKC. Niet zomaar investeren, maar gericht en op basis van de arbeidsdeskundige kennis die het AKC verzamelt, verspreidt en uitbreidt.

Hulsman geeft een voorbeeld: een melkveehouder dreigt arbeidsongeschikt te worden omdat hij door rugklachten niet meer kan bukken en zijn koeien niet meer kan melken. 'Je zou die veehouder kunnen laten werken als je zijn arbeidsomstandigheden verandert', zegt Hulsman. 'Hij zou kunnen doorwerken als je in zijn stal voorzieningen maakt, zodat hij met gestrekte rug kan melken.' Klompé geeft een ander voorbeeld. 'Albert Heijn heeft te kennen gegeven dat het meer jongeren wil gaan aannemen. Da's belangrijk, maar sommige jongeren hebben in hun werk extra structuur nodig, en meer regelmaat dan de meeste andere werknemers. Je kunt ze niet naar eigen inzicht laten bepalen wat ze moeten doen. Dus gaat Albert Heijn jongeren consequent dezelfde vakken laten vullen. Zo maak je het werk geschikt voor een doelgroep die daarvoor nog als arbeidsongeschikt te boek stond.'

Diepte-investeringen

Arbeidsdeskundigen van nu en de toekomst moeten zulke innovatieve maatwerkoplossingen kunnen aandragen, ook al praten we dan niet zelden over op het eerste gezicht kostbare investeringen. 'Gemeenten kunnen overwegen of ze iemand vijftien jaar in de bijstand laten zitten en jaarlijks vijftienduizend euro kwijt zijn, of voor diezelfde persoon een eenmalige diepte-investering doen', zegt

Hulsman. 'Ook al bedraagt die investering dertigduizend euro, als je daarmee vijftien jaar bijstand bespaart, dan verdient die investering zichzelf terug.'

'Gemeenten kunnen zich meer ondernemend gedragen. Als ze iemand in de bijstand krijgen, of iemand al heel lang in de bijstand hebben, dan moeten ze gaan denken aan diepte-investeringen.' Arbeidsdeskundigen zouden voor zulke gevallen een plan moeten maken.

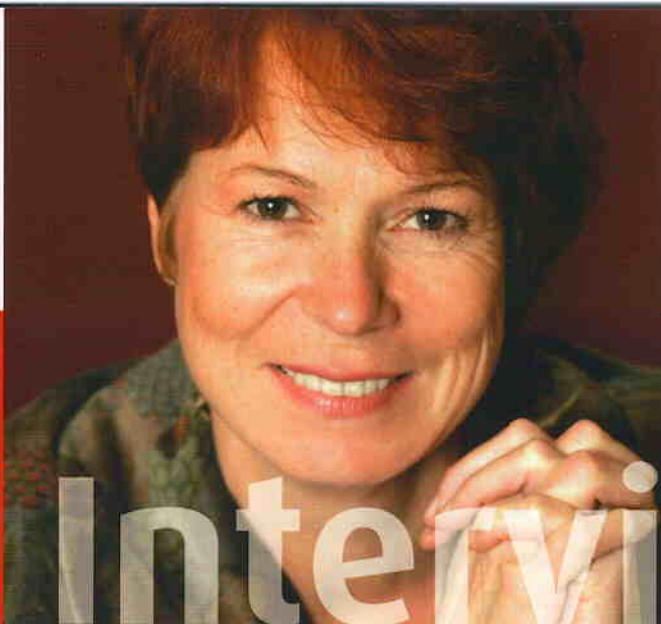
'Gemeenten zouden bereid moeten zijn om hier samen met een arbeidsdeskundige in te stappen', vindt Hulsman. 'Daag de arbeidsdeskundigen uit als gemeenten, beloon ze met een bonus als het plan goed uitpakt. Gemeenten kunnen leren van particuliere verzekeraars. Die gaan ook zo te werk.'

Particuliere verzekeraars krijgen geld voor een polis, en moeten inschatten wat het kost als een cliënt arbeidsongeschikt raakt. Gaat ze dat twee ton kosten, dan moeten ze die twee ton als toekomstige schade in de boeken op nemen. 'Daarom schakelen verzekeraars arbeidsdeskundigen en arbeidsdeskundige bureaus in met verschillende competenties. Die elk met een verschillende doelgroep aan de gang gaan en dit soort schadegevallen als individuele investeringcases oppakken', zegt Hulsman. Gemeenten zouden op eenzelfde manier kunnen gaan werken, denken Hulsman en Klompé. Dat vergt een andere aanpak, waarin professionals verder kijken dan ondernemend handelen. 'Gemeenten hebben al flinke korte slagen gemaakt binnen de bijstandpopulatie, maar ze zijn nog niet zover dat ze stelselmatig kosten-batenanalyses maken zoals verzekeraars dat doen', analyseert Klompé. 'Hoe dat komt? Misschien is het de huiwer om diepte-investeringen te doen.

Misschien denken gemeenten nog van teveel mensen onterecht dat die geen inkomen kunnen verdienen. Die groep is volgens mij stukken kleiner dan we denken.'

Kennis

De omslag die Klompé en Hulsman schetsen valt onder de noemer van de overgang van de verzorgingsmaatschappij naar de participatiemaatschappij waar de clientèle van de arbeidsdeskundigen - gemeenten, verzekeringsmaatschappijen, het UWV, arbodiensten en re-integratiebedrijven - nu midden in zit. Ze hebben allemaal te maken met uitval door arbeidsongeschiktheid, en moeten zorgen dat zoveel mogelijk mensen desondanks werken naar vermogen. Kan iemand die in een rolstoel zit door slimme aanpassingen toch nog in een fabriek werken? Kunnen we voorkomen dat mensen die gevoelig zijn voor stress arbeidsongeschikt worden als we ze bijtijds op een plaats zetten met minder stress? En werkt dat wel? Het is niet de bedoeling dat ze te weinig om handen hebben. De komst van de participatiemaatschappij maakt dat de eisen waaraan een arbeidsdeskundige moet voldoen zwaarder zijn geworden. Arbeidsdeskundige is een vrij beroep, dat het tot nu toe zonder systematisch systeem van kennisoverdracht heeft moeten stellen. 'Arbeidsdeskundigen hebben nu meer behoefte aan ontsluiting van recente en liefst op wetenschappelijk onderzoek gestoelde kennis', zegt Hulsman. 'Als ze die kennis hebben, worden ze door andere partijen nog meer als expert erkend. Of arbeidsdeskundigen nu te maken hebben met een jonger, een bedrijf dat aan preventie doet, of een cliënt met chronische vermoeidheid, ze hebben altijd een brugfunctie. Bijvoorbeeld tussen de

Interview

medische en paramedische wereld en mens en arbeid. Arbeidsdeskundigen zijn voortdurend bezig met de vraag waar ze hun kennis vandaan kunnen halen.' Het AKC bundelt de beschikbare kennis. Op gebieden waar nog geen kennis is, wil het AKC ervoor gaan zorgen dat die kennis er via onderzoek komt. Uiteindelijk moet die kennis via het AKC doorstromen naar de beroepsgroep. Die moet daardoor verder professionaliseren.

Eigenwijs

Het AKC gelooft niet in het overdragen van klip-en-klare kennis, zegt Klompé. 'Die aanpak werkt niet. Arbeidsdeskundigen zijn professionals en professionals zijn eigenwijs. Je moet professionals verleiden om de beschikbare kennis te gebruiken, en dat niet verplichten. Doe je dat wel, dan kweek je consumenten van kennis in plaats van mensen die verder kijken.' In de visie van het AKC is kennis verwerven iets actiefs. Arbeidsdeskundigen moeten het vinden, wegen en gebruiken – en die vaardigheden wil het AKC stimuleren. Als een cliënt bijvoorbeeld last heeft van zijn ellebogen, steekt een arbeidsdeskundige zijn licht op bij een arts. Die adviseert rust, maar dat werkt niet. De arbeidsdeskundige gaat dingen uitzoeken, en leest in een publicatie over een brace. Dat zou wel kunnen werken. 'We willen dat onze mensen zelf de informatie zoeken die ze nodig hebben, op zo'n manier dat ze een kennisbank opbouwen', zegt Hulsman. 'Een professional vindt het leuk om dat te doen.' Op het internet, op de professionele relatiewebsite LinkedIn beheren arbeidsdeskundigen het AD Netwerk. Dat zijn prima initiatieven die Hulsman toejuicht. 'Op dit moment zie je daar een discussie

over lage rugklachten ontstaan. Iemand heeft een casus ingebracht en krijgt daar reacties op. De ene reageert met wat hij heeft gelezen in een wetenschappelijke studie, maar iemand anders vertelt dat hij dat al eens heeft geprobeerd en dat die aanpak toen niet effectief bleek. Hij stuitte wel op iets anders, en dat hielp wel. Op deze manier willen wij stelselmatig de problemen waar de beroepsgroep tegenaan loopt helpen oplossen. We willen er bovendien voor zorgen dat de oplossingen verspreid worden.'

Certificeren

De NVVA en de Stichting Register Arbeidsdeskundigen hebben een systeem ontwikkeld waarmee arbeidsdeskundigen zich kunnen laten certificeren. Voor de goede orde: arbeidsdeskundigen zijn niet wettelijk verplicht om zich te laten certificeren. Het door NVVA en SRA ontwikkelde systeem is echter wel door de Raad voor Accreditatie goedgekeurd. Het certificaat behalen is niet een kwestie van het zich domweg eigen maken van kennis, benadrukt Klompé. We hebben met elkaar ook negen competenties gedefinieerd in het Beroeps Competentie Dossier – zes kerncompetenties en drie algemene competenties die elke arbeidsdeskundige gaat ontwikkelen. Onder de kerncompetenties vallen onder meer 'samenwerken met andere disciplines' en 'ondernemend gedrag – het actief kijken naar kansen van de cliënt'. Andere competenties zijn oordeelsvorming, besluitvorming, organisatie eigen werk, communicatie, klantgerichtheid, de ontwikkeling van je eigen competenties en ethisch handelen. 'Hoe je precies aan die competenties wilt voldoen bepaal je zelf', zegt Klompé. 'Je toont het aan in je portfolio.'

Economie

Het werk van het AKC is niet alleen belangrijk voor de 2400 arbeidsdeskundigen die ons land rijk is, maar ook voor de BV Nederland. Niet voor niets staat het ministerie achter het AKC, en hebben UWV en NVVA geld voor vier jaar beschikbaar gesteld. 'De opkomende economieën op de wereld slagen erin om hun arbeidspotentieel zo volledig mogelijk te benutten', zegt Hulsman. 'Als we als land niet willen wegzakken moeten we ons best doen om iedereen bij de economie te betrekken, en serieus nadenken over onze mentaliteit en cultuur.'

De te verwachten perikelen rondom de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd illustreren hoeveel werk er nog wacht. 'We kunnen natuurlijk niet toestaan dat iedereen die door de verhoging niet meer voor een AOW in aanmerking komt afvloeit naar de WIA', zegt Klompé. 'Je zult je eerder moeten realiseren dat iemand die zwaar werk doet dat straks niet meer aankan.' 'Als je de pensioengerechtigde leeftijd wilt verhogen, moet je niet met 63-jarigen gaan beginnen', vult Hulsman aan. 'Je zult eerst de 45-jarigen moeten voorbereiden op het feit dat ze niet met hun 65ste met pensioen zullen gaan. Verder moeten er vele maatregelen in de arbeidsfeer bedacht worden om langer werken ook realistisch te maken. Arbeidsdeskundigen kunnen daar met hun kennis een grote bijdrage aan leveren. Als je meer mensen wilt laten participeren, moet je gaan denken aan oplossingen op langere termijn.'

Meer informatie:

www.arbeidsdeskundigen.nl/akc

Annette Rebel & Willem Koert
Journalisten